

Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland

Spaarne 17
2011 CD HAARLEM

VERZONDEN 19 DEC. 2022

Zaaknummer : OD.381936
Behandelaar :
Betreft : Wnb; wijziging ontheffing bestrijding bruine rat en zwarte rat met het
luchtdrukgeweer

Geachte mevrouw Laan,

Op 29 juli 2022 hebben wij u een ontheffing ex artikel 3.26 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) verleend (zaaknummer OD.358502). Het besluit ziet op de bestrijding van de **bruine rat** (*Rattus norvegicus*) en **zwarte rat** (*Rattus rattus*) ter voorkoming van schade en ter bescherming van de volksgezondheid. Het besluit kan, onder voorwaarden, in het gehele werkgebied van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland (hierna: FBE) worden gebruikt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het luchtdrukgeweer, al dan niet voorzien van een geluiddemper en instrumenten om in de nacht te schieten. Het luchtdrukgeweer kan hierbij na zonsondergang en voor zonsopgang gebruikt worden. Tevens kan het luchtdrukgeweer worden gebruikt in een jachtveld wat niet voldoet aan de in de wet gestelde eisen, alsook binnen de afpalingskring van eendenkooien.

Op 2 september 2022 hebben wij van u het verzoek ontvangen om het besluit met zaaknummer OD.358502, d.d. 29 juli 2022, te wijzigen en aan te vullen. Op 8 september 2022 heeft u uw verzoek uitgebreid. Uw verzoek bestaat uit drie onderdelen:

1. Een aanpassing van voorschrift 7, zodanig dat het toegestane maximale kaliber wordt vergroot van 4,5 mm (.22 inch) naar 7,62 mm (.30 inch);
2. Een aanpassing van voorschrift 8, zodanig dat de vereiste om loodvrije munitie te gebruiken vervalt;
3. Aanvullend een ontheffing ex artikel 3.26, derde lid van de Wnb voor het verbod van artikel 3.26, eerste lid, onderdeel a van de Wnb. Dit maakt het mogelijk om het luchtdrukgeweer te gebruiken voor het doden van de ratten, zonder dat daarvoor een geldige jachtakte vereist is.

Beoordeling verzoek

Wij besluiten om de door u gevraagde wijzigingen en aanvulling van het besluit van 29 juli 2022 met zaaknummer OD.358502 door te voeren. Hieronder bespreken wij onze overwegingen en motiveren wij ons besluit.

1. Aanpassing van het kaliber

U stelt dat uw verzoek is ontstaan uit een verandering van eerdere inzichten, waarbij u zich nu baseert op nieuwe informatie uit de praktische uitvoering, de steeds verdergaande ontwikkeling van professionele, eenduidige richtlijnen en op een notitie die ten grondslag heeft gelegen aan een recente, vergelijkbare wijziging van een rattenbestrijdingsonthefing in Zuid Holland¹.

U stelt dat het vanuit veiligheidsoverwegingen het van belang is geen grotere kalibers te gebruiken dan noodzakelijk voor de trefzekerheid en effectiviteit bij het doden. U geeft aan dat vanuit meerjarige praktijkervaringen (o.a. rattenbestrijding in Groot-Brittannië en ervaring van het Kennis- en Adviescentrum Plaagdieren) blijkt dat munitie vanaf een kaliber .22 krachtig genoeg is om een rat direct te doden. Echter, pellets voor kleinere kalibers vervormen volgens u vaak slecht. Ze zijn door het gebrek aan vervorming alleen direct dodelijk als het dier nauwkeurig wordt geraakt op de kop en ruggengraat. Iets dat bij kleine bewegelijke dieren als ratten niet altijd gegarandeerd kan worden.

In die zin zijn iets grotere kalibers volgens u effectiever en beter vanuit oogpunt van dierenwelzijn, omdat grotere kalibers zich naar verhouding meer vervormen en dus een goede garantie bieden voor een direct dodelijk schot. Er zijn kleinere pellets die wel goed vervormen, maar die zijn met name nauwkeurig op kortere afstanden. Geschikte kalibers voor ratten zijn volgens u 4,5 mm (.177 inch) t/m 7,62 mm (.30 inch).

Concreet houdt uw verzoek in dat het maximale kaliber wat voor dit besluit kan worden gebruikt zal veranderen van 5,5 mm (.22 inch) naar 7,62 mm (.30 inch). Hiermee krijgen uitvoerders meer mogelijkheden om de ratten effectiever en vanuit het oogpunt van dierenwelzijn met zekerheid snel te kunnen doden, wanneer de situatie daarom vraagt.

Wij zijn het met u eens dat het wenselijk is om de gevraagde wijziging door te voeren, om effectieve doding van de ratten te kunnen garanderen en onnodig dierenleed te voorkomen. Wij voeren daarom deze wijziging door.

2. Vervallen eis loodvrije munitie

Voorschrift 8 van het besluit vereist het gebruik van loodvrije munitie. U geeft aan dat na afgifte van het besluit is gebleken dat er in de praktijk bijna geen loodvrije munitie voor luchtdrukgeweren bestaat. U stelt dat er alleen loodvrije munitie voor hele lichte wapens (4,5 mm kaliber) is, die bruikbaar zijn tot maximaal 25 meter afstand. Bovendien vervormt dit type loodvrije munitie volgens u te weinig, wat in het kader van dierenwelzijn ook niet wenselijk is. De beschikbare loodvrije munitie is daarom volgens u niet geschikt om effectief ratten mee te bestrijden.

Concreet houdt uw verzoek in dat de eis om loodvrije munitie komt te vervallen. Dit biedt uitvoerders de mogelijkheid om gebruik te kunnen maken van beschikbare munitietypen met geschikte kalibers, die toepasbaar zijn voor jacht of schadebestrijding. Wij zijn dit met u eens en voeren deze wijziging daarom door.

3. Ontheffing van jachtaktevereiste

Op grond van artikel 3.26, eerste lid, onderdeel a van de Wnb is het verboden om het geweer te gebruiken zonder te beschikken over een geldige jachtakte, ter uitoefening van het bepaalde bij of krachtens de Wnb. Onder het begrip geweer, zoals gebruikt in de wet, moeten ook luchtdrukgeweren worden begrepen². Het gebruik van het luchtdrukgeweer voor de bestrijding van wilde dieren (zowel beschermd als onbeschermd) is derhalve niet mogelijk zonder een geldige jachtakte. Op grond van artikel 3.26, derde lid van de Wnb kunnen wij van dit verbod ontheffing verlenen.

In uw verzoek vraagt u om het gebruik van het besluit ook mogelijk te maken door mensen die niet in het bezit zijn van een geldige jachtakte. Het gaat hierbij voor u specifiek om een ieder die met gunstig gevolg een jachtexamen heeft afgelegd conform artikel 3.28, tweede lid, onderdeel a van de Wnb. Uit artikel 3.8 van de Regeling natuurbescherming (hierna: Rnb) volgt dat dit ook buitenlandse jachtexamens omvat die zijn erkend als gelijkwaardig aan de Nederlandse erkende jachtexamens.

¹ Omgevingsdienst Haaglanden, Wnb beschikking met zaaknummer 01031914, d.d. 24 augustus 2022

² Besluit natuurbescherming, Nota van toelichting, p. 157

Onderdeel van het jachtexamen is schietvaardigheid, met inbegrip van dierenwelzijn en veiligheid. U stelt dat van een ieder die met gunstig gevolg een jachtexamen heeft afgelegd wordt geacht voldoende vaardigheid te hebben in het schieten. Ook de afweging tussen effectiviteit, dierenwelzijn en veiligheid komen voldoende aanbod tijdens de opleiding en het examen. Het is daarvoor volgens u niet vereist dat een uitvoerder daadwerkelijk in het bezit is van een jachtakte. U geeft aan dat het behalen van het jachtexamen (en het daarbij behorende jachtdiploma) voldoende is. Wij zijn met u van mening dat het bestrijden van ratten door zowel jachtaktehouders als ook personen die het jachtexamen hebben behaald en een jachtdiploma hebben verkregen verantwoord is en dat daarmee het veilig gebruik van het luchtdrukgeweer kan worden gewaarborgd.

Wet wapens en munitie en verzekering

Wellicht ten overvloede wijzen wij u verder nog op het volgende. Een ieder die gebruik wenst te maken van een luchtdrukgeweer voor de bestrijding van ratten dient, naast de voorliggende ontheffing, te beschikken over een draagverlof van de politie. Dit geldt voor jachtaktehouders, omdat een luchtdrukgeweer niet kan worden toegevoegd aan de bestaande jachtakte. Personen die met gunstig gevolg een jachtexamen hebben afgelegd dienen ook te beschikken over een draagverlof. In de voorwaarden van de ontheffing nemen wij daarom op dat een gebruiker van de ontheffing dit draagverlof op eerste aanvraag dient te kunnen tonen aan onze toezichthouders.

Aanvullend daarop wijzen wij u op het gegeven dat een ieder die iets uitvoert in het kader van de Wnb op grond van artikel 3.26, eerste lid, onderdeel c van Wnb in het bezit dient te zijn van een geldige verzekering, wanneer diegene daarbij gebruik maakt van een geweer (zowel vuurwapens als luchtdrukwapens). Deze verzekering dient in ieder geval te voldoen aan de vereisten als beschreven in artikel 3.17 van het Besluit natuurbescherming (hierna: Bnb). Doorgaans worden deze verzekeringen in de voorwaarden van de verzekeraar gekoppeld aan de jachtakte van de jachtaktehouder. Omdat het luchtdrukwapen echter niet kan worden toegevoegd aan de jachtakte, kan het (afhankelijk van de voorwaarden van de verzekeraar) voorkomen dat een verzekering als bedoeld in de Wnb alleen het gebruik van vuurwapens dekt, maar niet het gebruik van luchtdrukwapens. Wij raden alle gebruikers van deze ontheffing sterk aan om zelf te controleren of reeds afgesloten verzekeringen het gebruik van luchtdrukwapens voldoende dekken, en waar nodig relevante nieuwe verzekeringen voor het gebruik van luchtdrukwapens af te sluiten.

Besluit

Wij beoordelen uw verzoek van 2 september 2022 en uw aanvulling daarop van 8 september 2022, met betrekking tot een wijziging en aanvulling van het besluit met zaaknummer OD.358502, d.d. 29 juli 2022, als deugdelijk gemotiveerd.

Wij besluiten om het besluit met zaaknummer OD.358502, d.d. 29 juli 2022 als volgt aan te vullen:

Wij besluiten aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland te Haarlem op grond van artikel 3.26 lid 3 ontheffing te verlenen van:

7. het verbod van artikel 3.26, lid 1, onderdeel a om het luchtdrukgeweer te gebruiken zonder een geldige jachtakte;

Wij besluiten daarnaast om de voorschriften 4, 7 en 8 te wijzigen. Deze voorschriften luiden nu als volgt:

4. De gebruiker van de ontheffing moet de hieronder genoemde documenten bij zich dragen of bewaren in het voertuig of vaartuig wat wordt gebruikt ter uitvoering van de ontheffing:
 - a. De machtiging; en
 - b. De ontheffing; en
 - c. Relevante grondgebruikersverklaring(en); en
 - d. Een geldig draagverlof van de politie; en
 - e. Een geldige originele jachtakte; of,
 - f. Diploma als bewijs waaruit blijkt dat de gebruiker met gunstig gevolg een jachtexamen heeft afgelegd als bedoeld in artikel 3.28, tweede lid, onderdeel a van de WnbDeze documenten dienen op eerste aanvraag aan genoemde toezichthouders getoond te kunnen worden. Met uitzondering van het draagverlof en de jachtakte mogen genoemde documenten langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
7. De te gebruiken luchtdrukgeweren dienen een mondingsenergie van minimaal 20 J te hebben, met een kaliber van minimaal 4,5 mm (.177 inch) en maximaal 7,62 mm (.30 inch).
8. De munitie behorend bij het luchtdrukgeweer dient bedoeld te zijn voor jacht of schadebestrijding.

Voor het overige blijft het besluit met zaaknummer OD.358502, d.d. 29 juli 2022 gelijk. Voor de zekerheid benadrukken wij dat het voorliggende wijzigingsbesluit ervoor zorgt dat **uitsluitend** mensen die beschikken over een jachtakte, of die het jachtexamen hebben gehaald zoals bedoeld in de Wnb, van deze ontheffing gebruik kunnen maken.

Het besluit met zaaknummer OD.358502, d.d. 29 juli 2022, inclusief de in het voorliggende wijzigingsbesluit genoemde aanpassingen, is voor het overzicht toegevoegd als bijlage bij dit besluit.

Geldigheid

Dit besluit treedt op de datum van verzending in werking.

Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op www.officiëlebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met de heer [REDACTED] via [REDACTED] of [REDACTED]. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

[REDACTED]
Omgevingsdienst Noord Holland Noord (OD NHN)

Bijlage: 1 – Besluit OD.358502, d.d. 29 juli 2022 in combinatie met de wijzigingen zoals benoemd in het besluit OD.381936, waar deze bijlage onderdeel van is.

Kopie aan: Afdeling Toezicht & Handhaving OD NHN

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet.

Indien onverwijlde spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord Holland.

Bijlage 1 – Besluit OD.358502, d.d. 29 juli 2022 in combinatie met de wijzigingen zoals benoemd in het besluit OD.381936, waar deze bijlage onderdeel van is.

Besluit

Zaaknummer OD.358502

Gedeputeerde Staten van Noord Holland;

Gelezen

de aanvraag van Stichting Faunabeheereenheid Noord Holland van 20 juli 2022

Gelet op

- artikel 3.26 van de Wet natuurbescherming;
- de artikelen 3.10, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15 en 3.16 van het Besluit natuurbescherming;
- de Beleidsregel natuurbescherming Noord Holland;

Overwegende dat

- het doden van de bruine rat en de zwarte rat met gebruikmaking van het geweer is toegestaan op grond van artikel 3.26, lid 1, sub d, onder 5 van de Wet natuurbescherming;

Besluiten

aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland te Haarlem op grond van artikel 3.26, lid 3 ontheffing te verlenen van:

1. het gebod om een geweer te gebruiken als bedoeld in artikel 3.13, leden 1, 2 en 3 van het Besluit natuurbescherming;
2. het verbod van artikel 3.13, lid 4 van het Besluit natuurbescherming om het luchtdrukgeweer te gebruiken voorzien van een instrument om in de nacht te schieten;
3. het verbod van artikel 3.13, lid 4 van het Besluit natuurbescherming om het luchtdrukgeweer te gebruiken voorzien van een geluiddemper;
4. het verbod van artikel 3.16, lid 1, sub a van het Besluit natuurbescherming om het luchtdrukgeweer te gebruiken voor zonsopgang en na zonsondergang;
5. het verbod van artikel 3.16, lid 1, sub c van het Besluit natuurbescherming om het luchtdrukgeweer te gebruiken binnen de afpalingskring van een eendenkooi;
6. het verbod van artikel 3.26, lid 1, onderdeel b om het luchtdrukgeweer te gebruiken in een jachtveld wat niet voldoet aan de in de wet gestelde eisen.
7. het verbod van artikel 3.26, lid 1, onderdeel a om het luchtdrukgeweer te gebruiken zonder een geldige jachtakte;

Op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming verbinden wij aan dit besluit de navolgende voorschriften, beperkingen en geldigheid.

Voorschriften en beperkingen

Algemene voorschriften

1. De Stichting Faunabeheereenheid Noord Holland blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de bepalingen en voorschriften die aan deze ontheffing zijn verbonden.
2. De Stichting Faunabeheereenheid Noord Holland kan personen door middel van een machtiging gebruik laten maken van deze ontheffing. De gemachtigde dient daarom tezamen met de machtiging een kopie van deze ontheffing van de Faunabeheereenheid te ontvangen.
3. Op de naleving van het in of krachtens de wet gestelde wordt toezicht gehouden door de door de provincie Noord Holland aangewezen ambtenaren en andere daartoe bevoegde personen.

4. De gebruiker van de ontheffing moet de hieronder genoemde documenten bij zich dragen of bewaren in het voertuig of vaartuig wat wordt gebruikt ter uitvoering van de ontheffing:
 - a. De machtiging; en
 - b. De ontheffing; en
 - c. Relevante grondgebruikersverklaring(en); en
 - d. Een geldig draagverlof van de politie; en
 - e. Een geldige originele jachtakte; of,
 - f. Diploma als bewijs waaruit blijkt dat de gebruiker met gunstig gevolg een jachtexamen heeft afgelegd als bedoeld in artikel 3.28, tweede lid, onderdeel a van de Wnb
5. De gebruiker van de ontheffing dient bij het gebruik van de ontheffing binnen een afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi te beschikken over (een kopie van) de gedagtekende en ondertekende toestemming van de kooiker.
6. De gemachtigde mag zich laten bijstaan door mede-uitvoerders.
7. De te gebruiken luchtdrukgeweren dienen een mondingsenergie van minimaal 20 J te hebben, met een kaliber van minimaal 4,5 mm (.177 inch) en maximaal 7,62 mm (.30 inch).
8. De munitie behorend bij het luchtdrukgeweer dient bedoeld te zijn voor jacht of schadebestrijding.
9. Gedode dieren dienen in ieder geval ter voorkoming van de verspreiding van ziekten zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk bij het verlaten van het jachtveld te worden opgeruimd.
10. Het nachtelijk gebruik van de ontheffing voor zonsopgang en na zonsondergang mag niet eerder plaatsvinden dan nadat de gemachtigde, vóór 17:00 's middags op de dag van uitvoering, en onder vermelding van het zaaknummer, hiervan elektronisch melding heeft gemaakt bij de toezichthouders van de Omgevingsdienst Noord Holland Noord middels het digitale meldformulier op onze website. Voor uitvoering overdag hoeft geen melding te worden gedaan.
11. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland rapporteert jaarlijks aan Gedeputeerde Staten over de, op basis van deze ontheffing, uitgevoerde maatregelen middels haar jaarverslag³. Het jaarverslag wordt op de website van de FBE Noord Holland beschikbaar gesteld.

Uitvoering in een ongeschikt jachtveld

12. Bij uitvoering in een jachtveld dat niet voldoet aan de eisen als genoemd in artikel 3.12 van het Besluit natuurbescherming wordt het luchtdrukgeweer uitsluitend toegepast op erven⁴ en in of bij de op het erf gelegen opstallen⁵;
13. Het erf waar wordt uitgevoerd ligt buiten de bebouwde kom;
14. Voor het erf waar wordt uitgevoerd dient de uitvoerder te beschikken over de relevante grondgebruikersverklaringen.

Geldigheid

De ontheffing is geldig vanaf de datum van verzending tot en met 31 december 2027. De ontheffing kan jaarrond, 24 uur per dag gebruikt worden, ook op zon- en feestdagen.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen. Daarnaast dient een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt op grond van artikel 3.24, lid 1 te voorkomen dat het dier onnodig lijdt.

Wet wapens en munitie

Ten overvloede merken wij op dat het gebruik van het luchtdrukgeweer ook is gebonden aan de bepalingen van de Wet wapens en munitie. Uit dien hoofde gelden er regels over het dragen, vervoeren en opbergen van het wapen. De regels van de Wet wapens en munitie kunnen verschillen al naar gelang de categorie wapens waartoe het geweer behoort. De toezichthouders en opsporingsambtenaren van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord houden hierop toezicht.

³ Het jaarverslag zoals bedoeld in artikel 11.8 van de Omgevingsverordening NH2020, d.d. 22 oktober 2020

⁴ Erf: een erf als bedoeld in Bijlage II, artikel 1, eerste lid van het Besluit omgevingsrecht, zijnde: "al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden."

⁵ Opstal: een opstal als bedoeld in artikel 174, vierde lid van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, zijnde: "gebouwen en werken, die duurzaam met de grond zijn verenigd, hetzij rechtstreeks, hetzij door vereniging met andere gebouwen of werken."

